

Αναλύσεις Επικαιρότητας, 2/2020

17 Μαρτίου 2020

Το ΚΕΠΕ, το μεγαλύτερο Κέντρο Οικονομικών Ερευνών της χώρας, πραγματοποιεί στη σειρά «Αναλύσεις Επικαιρότητας» σύντομες και τεκμηριωμένες αναλύσεις σε οικονομικά ζητήματα που απασχολούν τον δημόσιο βίο της χώρας, με στόχο την υπεύθυνη ενημέρωση της Κοινωνίας και της Πολιτείας.

Καθηγητής Παναγιώτης Λιαργκόβας

Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΕΠΕ & Επιστημονικός Διευθυντής

Επιπτώσεις του COVID-19 στην Ελληνική Οικονομία: Η ειδική περίπτωση του τουριστικού τομέα¹

Εισαγωγή

Ο τουριστικός τομέας και ειδικότερα οι διεθνείς ταξιδιωτικές εισπράξεις αναμένεται να αντιμετωπίσουν τα πρώτα και σημαντικότερα πλήγματα από τη διεθνή εξάπλωση του κορωνοϊού (COVID-19). Στα ακόλουθα αναλύουμε τις επιπτώσεις που θα έχει η μείωση των διεθνών ταξιδιωτικών εισπράξεων στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), την Απασχόληση και το Ισοζύγιο Αγαθών και Υπηρεσιών της ελληνικής οικονομίας, όπως προκύπτουν από εμπειρικές μετρήσεις που έγιναν στη βάση ενός υποδείγματος πολλαπλασιαστικών επιδράσεων το οποίο βασίζεται στην έννοια του «στατικού Σραφφάιανου πολλαπλασιαστή».² Χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από πρόσφατους Πίνακες Προσφοράς και Χρήσεων της ελληνικής οικονομίας, λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη σύνθεση των διεθνών ταξιδιωτικών εισπράξεων της χώρας.

Αρχικά, στην Ενότητα 1 παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα της ανάλυσης όπως αυτά προκύπτουν από τις πολλαπλασιαστικές επιδράσεις των διεθνών ταξιδιωτικών εισπράξεων. Στην Ενότητα 2 παρουσιάζουμε τις εκτιμήσεις σχετικά με τις επιπτώσεις της μείωσης των διεθνών ταξιδιωτικών εισπράξεων στο ΑΕΠ, την Απασχόληση και το Ισοζύγιο Αγαθών και Υπηρεσιών. Τέλος, στην Ενότητα 3 προβάλλουμε τις εκτιμήσεις στο υποθετικό σενάριο μείωσης των διεθνών ταξιδιωτικών εισπράξεων κατά 8% το 2020.

1. Οι πολλαπλασιαστικές επιδράσεις των διεθνών ταξιδιωτικών εισπράξεων

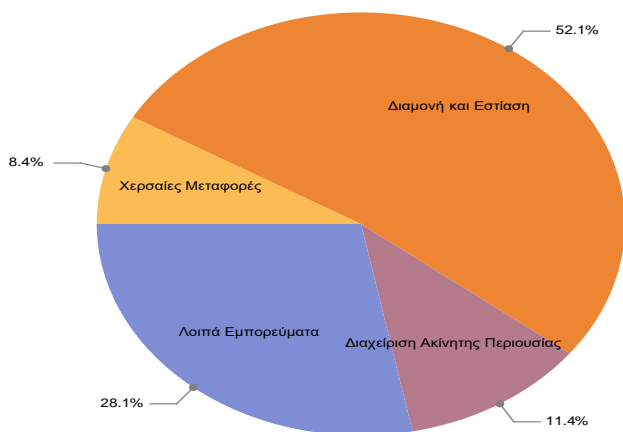
Συνοπτικά, τα κύρια ευρήματα έχουν ως εξής:

Για κάθε €1 δισ. απώλειας διεθνών ταξιδιωτικών εισπράξεων, προκαλείται μία συνολική (άμεση και έμμεση):

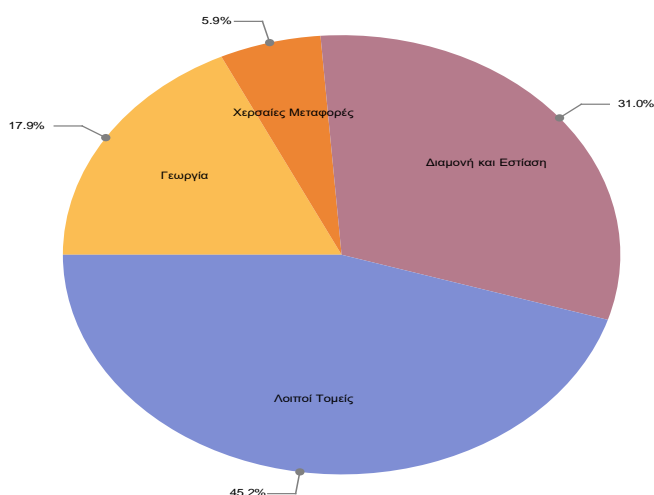
- μείωση του ΑΕΠ της οικονομίας κατά περίπου €1,076 δισ., η οποία κατανέμεται ανά εμπόρευμα σύμφωνα με το Διάγραμμα 1,
- μείωση της απασχόλησης στην οικονομία κατά περίπου 26.403 απασχολούμενους, η οποία κατανέμεται ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας σύμφωνα με το Διάγραμμα 2,
- επιβάρυνση του Ισοζυγίου Αγαθών και Υπηρεσιών κατά περίπου €675,52 εκατ., εκ των οποίων πάνω από τα 2/3 οφείλονται σε απώλειες εισπράξεων από υπηρεσίες διαμονής και εστίασης.

¹Για την ανάλυση συνεργάστηκαν οι ερευνητές Ν. Ροδουσάκης και Γ. Σώκλης.

²Αναλυτικά βλ: https://www.kepe.gr/index.php/el/erevna/dimosieyseis/ergasies-gia-sizitise-el/item/2735-dp_142.html.



Διάγραμμα 1. Ανά εμπόρευμα κατανομή της απώλειας στο ΑΕΠ της οικονομίας



Διάγραμμα 2. Ανά τομέα κατανομή της μείωσης στη συνολική απασχόληση της οικονομίας

2. Ποσοστιαίες επιπτώσεις στο ΑΕΠ, την Απασχόληση και το Ισοζύγιο Αγαθών και Υπηρεσιών

Λαμβάνοντας υπόψη τα έως σήμερα διαθέσιμα στοιχεία για το ύψος του ΑΕΠ, της Απασχόλησης και του ελλείμματος στο Ισοζύγιο Αγαθών και Υπηρεσιών της ελληνικής οικονομίας για το έτος 2019, εκτιμούμε ότι για κάθε €1 δισ. απώλειας διεθνών ταξιδιωτικών εισπράξεων, προκαλείται μία συνολική (άμεση και έμμεση):



- μείωση του ΑΕΠ της χώρας κατά περίπου 0,57%,
- μείωση της απασχόλησης στην οικονομία κατά περίπου 0,61%,
- αύξηση του ελλείμματος του Ισοζυγίου Αγαθών και Υπηρεσιών κατά περίπου 38,9%.

3. Επιπτώσεις στο ΑΕΠ, την απασχόληση και το Ισοζύγιο Αγαθών και Υπηρεσιών στο υποθετικό σενάριο μείωσης των διεθνών ταξιδιωτικών εισπράξεων κατά 8%

Το ύψος της πραγματικής επίπτωσης της εξάπλωσης του νέου κορωνοϊού στις ταξιδιωτικές εισπράξεις της χώρας είναι ακόμα πολύ νωρίς για να εκτιμηθεί. Η ανάλογη διεθνής εμπειρία της εξάπλωσης του ιού SARS το 2003 δείχνει ότι μία μείωση των διεθνών ταξιδιωτικών εισπράξεων κατά περίπου 8% δεν πρέπει να θεωρείται απίθανη. Στη βάση ενός τέτοιου σεναρίου, εκτιμάται ότι η μείωση των ταξιδιωτικών εισπράξεων θα προκαλέσει:

- επιβράδυνση της αναπτυξιακής δυναμικής της οικονομίας (ΑΕΠ) κατά περίπου 0,83 ποσοστιαίες μονάδες,
- συρρίκνωση της συνολικής Απασχόλησης στην οικονομία κατά περίπου 38.284 θέσεις εργασίας ή κατά περίπου 0,88 ποσοστιαίες μονάδες.
- αύξηση του ελλείμματος του Ισοζυγίου Αγαθών και Υπηρεσιών κατά περίπου 56,4 ποσοστιαίες μονάδες.

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι αναλύσεις-εκτιμήσεις γίνονται *ceteris paribus*, δηλαδή δεν λαμβάνουν υπόψη άλλες πιθανές αλλαγές στην οικονομία. Για παράδειγμα, από την μία πλευρά, η αύξηση των δημόσιων δαπανών στις Υπηρεσίες Ανθρώπινης Υγείας, ως μέτρο της κυβέρνησης έναντι της εξάπλωσης του COVID-19, θα έχει θετικό αντίκτυπο στην οικονομία που θα αντισταθμίσει - σε κάποιο βαθμό - τις αρνητικές επιπτώσεις. Από την άλλη πλευρά, είναι εύλογο να αναμένουμε αρνητικές επιπτώσεις όχι μόνο στις διεθνείς τουριστικές εισπράξεις αλλά και σε άλλες συνιστώσες της ζήτησης.

Μελλοντικά, το ΚΕΠΕ θα ενσωματώσει τέτοιου είδους αλλαγές στο συγκεκριμένο υπόδειγμα και θα παρέχει εκτιμήσεις για ένα ευρύ φάσμα εναλλακτικών σεναρίων.